

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 24. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252802452800/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

TRE BREVE OM MIG SELV

gelsk beslægtede Skrifter, 1772 saaledes i Leipzig *Charakteristik der vornehmsten Europäischen Nationen*, der angives at være oversat fra Engelsk. Den lille tætte Bog behandler nøjagtig samme Nationer som Holberg, men i Rækkefølgen: Englænderne, Franskmændene, Italienerne, Spanierne, Tyskerne og Nederlænderne. For Kontinentets Beboere stod Englænderne, der i det 17. Aarhundrede havde oplevet Borgerkrigens Rædsler, som uligevægtige, Ekstremister. Vi er langt fra en senere Tids Forestilling om den flegmatiske Englænder, eller common sense-Englænderen! (jf. F. J. Billeskov Jansen: *Holberg som Epigrammatiker og Essayist II*, 1939, S. 84-90, og Ludvig Holbergs *Memoirer*, 1943, S. 209-301).

Og saa vender Autobiografen tilbage til sine »øvrigte Studier«, der tales hastigt om Jura, Hebraisk, Retorik og Historie. Mellem denne Passage og nogle Ord om hans Beskæftigelse med Lægevidenskab og Musik indskyder Holberg en ny lille Bog, seks Essays som *Prøve paa et moralsk System*. De kom alle igen paa Dansk i *Moralske Tanker* (1744) og kan læses i vort Bind X. I Indledningen hertil udredes Forholdet mellem Holbergs latinske og danske Essays.

Elementerne i de tre latinske Breve fordeler sig da som følger. I det første Brev har vi Ungdomsromanen og en Selvanalyse, der i det tredje faar en mere reflekterende Karakter. I dem alle tre Meddelelser om Forfatterskabet, især til Brug for Udlandet. I andet Brev en historisk Beretning om en Storbrand; i det tredje en kritisk Fremstilling af personlig Læsning, samt to selvstændige Smaa-bøger: Om Nationalkarakterer og Seks moralske Essays. Holbergs Levnedsbreve er saa mangesidige, at de fører frem til alle hans Bøger. En kronologisk Oversigt over Holbergs Liv og Værk finder Læseren paa Tidstavlen i Bind I, S. 8-10.

Tekstgrundlag. Tre Breve om mig selv er nyoversat fra Latin af Christopher Maaløe efter *Epistola [prima 1728; secunda 1737; tertia 1743] ad virum perillustrem*, Ludvig

INDLEDNING

Holbergs Samlede Skrifter [henholdsvis Bind V, S. 3-102; IX, S. 165-73; XIV, S. 5-82]. Oversætteren har villet ramme Tonen i Holbergs muntert causerende Latin. Enkelte lærde Allusioner og Sammenligninger er gaaet ud; klassiske Verscitater er behandlet med betydelig Frihed. Det var Maalet at lade Selvbiografien fremtræde i moderne Sprogform med noget af den Charme, som kendetegner den anonyme danske Oversættelse, *Ludvig Holbergs Trede Epistle til ****, som udkom 1745. - Ved Udarbejdelsen af Noterne har jeg haft værdifuld Hjælp af cand. mag. Helle Badse.

Litteratur. Th. A. Müller: Den unge Ludvig Holberg, 1943. A. Kragelund: Ludvig Holberg Citatkunstneren (Holberg og den yngre Plinius) 1962. Ludvig Holbergs tre Levnedsbreve. Tekst og Oversættelse, Indledning og Oplysninger ved A. Kragelund. I-III, 1965. Ludvig Holbergs Memoirer. Kommenteret Udgave med samtidige Illustrationer ved F. J. Billeskov Jansen, 1945. - De tre Breve blev oversat til Tysk 1745, genudgivet 1754, 1763 og 1926; til Hollandsk 1765; til Engelsk 1827, genudgivet 1970 af S. E. Fraser, hos E. J. Brill, Leiden: Ludvig Holberg's Memoirs.